

BEZPEČNÁ MEDICÍNA V NEBEZPEČNEJ LOKALITE

ZÁCHRANÁR POD OCHRANOU:
KAZUISTIKA POLICAJNEJ ASISTENCIE PRI POŽIARI V
RIZIKOVOM PROSTREDÍ

30. január 2026

Bc. Eva Kristínová, MUDr. Ladislav Kotrusz, Mgr. Milan Štutika

Rescue Day Poprad 2026, 15. ročník konferencie záchranárov IZS

TÉMA BEZPEČNOSTI POSÁDOK ZZS V SKRATKE:

Kriticky aktuálna. Príčina - rastúci počet fyzických a verbálnych útokov. Aspekty:

ZP požíva status chránenej osoby – napadnutie sa podľa TZ trestá prísnejšie

Násilie zo strany pacientov: štatistiky (i celosvetové) - nárast agresie pod vplyvom návykových látok, alebo pri psychiatrických diagnózach

Bezpečnosť pri transporte: neustálym rizikom zostávajú dopravné nehody. Prioritou je výcvik vodičov v bezpečnej jazde s právom prednostnej jazdy a využívanie moderných výstražných systémov.

ZÁCHRANÁRI MAJÚ 3-KRÁT VYŠŠIE RIZIKO ÚMRTIA ALEBO ZRANENIA NEŽ OSTATNÍ ZDRAVOTNÍCI. (CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS & ASSESSMENT 2024 – ŠTÚDIA ZRANENIA A ÚMRTIA MEDZI ZÁCHRANÁRMÍ).

V prezentácii ďalej:

Kazuistika 1 - požiar v rizikovom prostredí – osada

Kazuistika 2 - ohrozenie posádky strelnou zbraňou

Klasifikácia nebezpečenstva a ohrození v podmienkach NZZ

Kľúčové faktory bezpečnosti posádok ZZS

Zhrnutie: ako ďalej v otázkach bezpečnosti ?

KAZUISTIKA 1

OPERÁTORSKÁ DIAGNÓZA: ÚRAZ s prioritou K

UPRESNENIE: HORÍ DOM, V DOME SÚ 3 DETI

HLÁSENIE: 23:09 hod.

VÝJAZD: 23:10 hod. Posádka RLP na diaľnici vracajúca sa z MKT

Súčasne vyslaná posádka RZP

PRÍCHOD NA ADRESU: RLP o 23:20 hod., RZP o 23:30 hod.

SITUÁCIA NA MIESTE ZÁSAHU - OBJEKTÍVNE

Po príchode RLP na adresu zisťuje posádka stav – v osade v horiacom dome sa údajne nachádzajú 3 deti s matkou. Vládne obrovský chaos, obyvatelia agresívne kričia, posádka čaká na príchod HaZZ a Polície. Vzhľadom na rozsah rozšírenia požiaru nie je možné sa k domu priblížiť.

SÚČINNOSŤ so zložkami IZS na mieste

O 23:28 príchod príslušníkov HaZZ. Po opakovaných žiadostiach (bezprostredné ohrozenie posádok ZZS, prísl. HaZZ) na LTV 155 i 158.

Príchod PZ na mieste po takmer 40 minútach !

Počas celého zásahu situácia komplikovaná hustým dažďom, pretrvávajúcim krikom, verbálnou agresiou, prítomnosťou množstva ľudí pri použití hasiacej techniky, obtiažnym prístupom k miestu požiaru.

Eliminácia požiaru a následný bezpečný vstup do objektu o 01:14. Rozšíreniu požiaru zabránilo i niekoľkodňové daždivé počasie a vlhkosť okolitých domov. Po sprístupnení objektu nájdené 4 zhuľnatené telá – matka a 3 maloleté deti. Zásah bez ujmy u ostatných obyvateľov a zasahujúcich zložiek IZS. V tejto lokalite už došlo v minulosti k napadnutiu posádky RZP a poškodeniu vozidla ambulancie.

KAZUISTIKA 2

OPERÁTORSKÁ DIAGNÓZA: Psychické ťažkosti

UPRESNENIE: správa sa dezorientovane.

HLÁSENIE: 20:34 hod.

VÝJAZD: 20:35

PRÍCHOD NA ADRESU: o 20:50

SITUÁCIA NA MIESTE ZÁSAHU

Po príchode na mieste muž, manželka a maloleté dieťa. Výrazný foetor po alkohole. Počas vyšetrenia - výrazná excitácia - impulzom bola membrána fonendoskopu – považovaná za nepriateľskú vysielачku... Pacient náhle spoza chladničky vytiahol dlhú loveckú zbraň s pásom ostrého streliva.

ZZ sa vrhá na muža s okamžitou výzvou pre kolegyňu ZZ, ženu a dieťa, aby opustili miestnosť. Ten medzitým odistil zbraň a pripravil ju na streľbu.

PRIEBEH UDALOSTI

Počas zápasu:

- snaha ZZ obmedziť jeho pohyb a získať kontrolu nad zbraňou.
- záchranár odzadu promptne uchopil útočníka aj so zbraňou a zbraň použil ako páku. Vďaka dlhodobým skúsenostiam s manipuláciou so strelnými zbraňami sa mu podarilo pravou rukou uvoľniť a vybrať záver zbrane (zahodený do vzdialeného kúta miestnosti)
- po znefunkčnení zbrane pacienta stále drží a snaží sa ho upokojiť, čo sa po niekoľkých minútach čiastočne podarilo.

Následne ho posadil za kuchynský stôl, odstránil z dosahu lovecký nôž a udržiaval pokojný rozhovor až do príchodu polície.

Po príchode ďalších policajných zložiek a vyšetrovateľa:

- v domácnosti zaistených deväť guľových zbraní, z ktorých časť bola voľne dostupná mimo trezoru, rovnako ako viacero chladných zbraní.

TÁTO SKÚSENOŠŤ POTVRDZUJE, ŽE PRI ZÁSAHU U OSÔB S OZBROJENÝM POZADÍM JE NEVYHNUTNÉ ZVÝŠIŤ OPATRNOSŤ A SPOLUPRACOVAŤ S POLÍCIU.

V tomto prípade mohlo ísť aj o posttraumatickú stresovú poruchu – pacient bol v minulosti príslušníkom cudzineckej légie. Psychické problémy boli spôsobené ťažkým alkoholizmom. Otvára sa otázka, ako je možné, že osoba s takýmto zdravotným a psychickým stavom bola držiteľom zbrojného preukazu..

ODPORÚČANIA PRE KOLEGOV

- ➔ pri zásahu u osôb, poľovníkov alebo príslušníkov ozbrojených zložiek, vždy predpokladať možnú prítomnosť zbraní a zvýšené riziko
- ➔ realizujte zásah vždy v spolupráci s políciou, už pred vstupom na miesto.
- ➔ všímajte všetky predmety v okolí, ktoré by mohli byť použité ako zbraň – vrátane vlastných zdravotníckych pomôcok.
- ➔ zvážte, či je bezpečné vykonávať vyšetrenia, ktoré si vyžadujú použitie predmetov, napríklad záchranárske nože, nožnice. Iné ostré predmety noste tak, aby boli skryté a minimalizovalo sa riziko ich zneužitia pacientom.
- ➔ počas celého zásahu udržiavajte pokojný a jasný spôsob komunikácie,
- ➔ neotáčaj sa pacientovi chrbtom a neblokuj si únikové cesty
(nezamkynáť bránu, dvere po vstupe posádky !)
- ➔ chráň si brucho, hlavu, ruky (defibrilátor, záchranársky batoh – improvizovaný štít)

KLASIFIKOVANIE NEBEZPEČENSTVA (ADRESA)

Vzniknuté N - nasleduje obrana/únik, zaistenie vlastnej bezp.

Možné N - asistencia PZ , jej očakávanie

Známe N - deeskalačná podpora už počas hovoru na LTV

TAKTIKA PARKOVANIA A VSTUPU

1. Pri príchode na adresu zvoliť správne miesto na parkovanie vozidla - zastaviť vozidlo v smere odjazdu.
2. Pri vstupe na miesto nebezpečnej udalosti polícia vstupuje prvá - až keď je priestor bezpečný vstupuje posádka ZZS
3. Pri hroziacom nebezpečenstve, ak sú agresívni ľudia okolo vozidla nevystupovať - len za prítomnosti polície.
4. Pri zvyšujúcej sa verbálnej agresii - veliteľ zásahu rozhodne pre rýchly transport („load & go“) do sanitky.

CAVE: Prítomnosť Polície, ale nezabezpečuje 100% ochranu (kopanec, oplútie, náhly úder)

PREČO JE BEZPEČNOSŤ ZÁCHRANÁROV KLÚČOVÁ ?

PRIAMO PODMIEŇUJE ÚSPECH CELEJ ZÁCHRANNEJ ČINNOSTI A OCHRANU ZDRAVIA PACIENTA. AK JE OHROZENÝ ZÁCHRANÁR, DOCHÁDZA K RIZIKÁM:

➔ **ZASTAVENIE POMOCI:** ZRANENÝ ZÁCHRANÁR NEMÔŽE POSKYTOVAŤ ODBORNÚ POMOC, ČÍM SA PÔVODNE ZACHRAŇOVANÁ OSOBA STÁVA EŠTE ZRANITEĽNEJŠOU

➔ **ZMNOŽENIE POČTU OBETÍ:** INCIDENT NA MIESTE ZÁSAHU (NAPR. ÚRAZ ZÁCHRANÁRA) VYTVÁRA ĎALŠIEHO PACIENTA, ČO ODČERPÁVA KAPACITY PRÍTOMNÝCH ZLOŽIEK A KOMPLIKUJE LOGISTIKU ZÁSAHU

➔ **VYRADENIE TECHNIKY A PERSONÁLU:** STRATA POSÁDKY, ALEBO POŠKODENIE AMBULANCIE ZNAMENÁ OKAMŽITÉ ZNÍŽENIE DOSTUPNOSTI POSÁDKY V SYSTÉME

➔ **PSYCHOLOGICKÝ DOPAD:** BEZPEČNÉ PRACOVNÉ PROSTREDIE JE NEVYHNUTNÉ PRE DLHODOBÚ SCHOPNOSŤ ZÁCHRANÁROV VYKONÁVAŤ PRÁCU POD STRESOM

KURZ SEBAOBRANY V ZZS Bratislava– NEOZBROJENÝ ÚTOČNÍK

Pilotný kurz s využitím princípu systému Krav Maga (jednoduchosť a efektivita) z Bratislavy čoskoro rozširujeme do **všetkých regiónov ZZS Bratislava**. **Bude sa venovať kľúčovým zásadám a odporučením do praxe:**

Prevenca a taktický prístup

Ostražitosť: Sledujte gestá a napätie v okolí už od prvého kontaktu.

Pravidlo prístupu: Ak leží na chrbte → pristupujte od hlavy. Ak na bruchu → od nôh.

Ready-postoj: Pri konflikte nikdy nemajte ruky vo vreckách. Stáť na vzdialenosť ramena.

Safety management : Asistencia miestnej autority (vajda, vyprázdniť miestnosť...)

Spútaný pacient = tvárové rúško

Deeskalácia namiesto eskalácie

Rešpekt: Používajme „vykanie“ (buduje bariéru aj rešpekt)

Zakázané slová: Vyhnite sa fráze „ukľudnite sa“ (pôsobí ako spúšťač).

Reč tela: Dlane mierne vytočené k agresorovi pôsobia upokojujúco a ochranné.

Sme chránené osoby, s právom
na nutnú obranu v krajnej núdzi.

ZHRNUTIE

S polarizáciou spoločnosti, často až za hranice bazálnej tolerancie, stúpa incidencia násilných činov a útokov. V takýchto situáciách sme my, záchranári a lekári ZZS obvykle prví na mieste.

Univerzálny vzorec, ako sa riziku ohrozenia a napadnutia úplne vyhnúť neexistuje. Každý zásah je svojou podstatou špecifický, iné miesto, iné okolnosti, iný charakter útoku, agresie a ohrozenia.

Je tu aj intenzívny „efekt volajúceho o pomoc“ a náš vnútorný morálny kompas s cieľom pomôcť, zachrániť - často aj za hranicou našej vlastnej bezpečnosti a rizika vlastného ohrozenia. Vo všeobecnosti je možné konštatovať len veľmi vágne odporúčanie: vstupovať na miesto, ktoré je bezpečné a kde nehrozí závažné riziko ohrozenia života.

To, čo nám naozaj môže pomôcť, je spolupráca v oblasti spoločného vzdelávania a tréningov koordinácie spoločnej metodiky zásahov so zásahovými skupinami, ako PZ , tak aj HaZZ. Tak, aby boli všetky vysokoprofilové incidenty a zásahy v budúcnosti bezpečnejšie aj pre nás, záchrancov. To je naša smelá ambícia na najbližšie obdobie.

Pretože bezpečnosť zásahu je a vždy bude na prvom mieste, aby sme sa vždy mohli vrátiť domov k svojim rodinám zdraví, nezranení a živí.

SAFETY IS FIRST!

Ďakujem za pozornosť

